

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XII. Discretio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

TITULUS XII. DISCRETIO.

§. I.

Symbola, & Similitudines.

EGo sequar paulatim vestigia ejus. Gen. 33. 14. Sicut video parvulos meos posse. Discant hoc indiscreti, qui non expensis suis viribus, cursum feruntur per viam Spiritus; ut antè deficient, quàm perficiant iter. Did. Niss. polit. coel. p. 2. lib. 7. cap. 9.

Nosti Domine, quòd parvulos habeam teneros &c. Gen. 33. 13. 14.

Ibant in directum vacce non declinabant, neq; ad dexteram, neq; ad sinistram. 1. Reg. 6. 12. ita & sancti viri. Mendoza hic.

Inter medios fines. Marci 7. 31. Infensus est DEUS extremis. Transit Dominus inter media duo cornua: ut doceret, quàm eundum, si prosperum viarum nostrarum exitum velimus, medium tenendum. Did. Niss. D. 11. Pent.

Omnis vallis implebitur, & omnis mons, & collis humiliabitur. Luc. 3. 5. S. Greg. Nyss. tr. 2. in Pf. c. 9. jubet compleri valles, & complanari colles, & montes: quod mihi nullo aliò consilio dixisse videtur; quàm, ut ostenderet; in virtutis studio excessum, defectumque; seu nimium, & parum, diligenter attendendum esse: ut, neque per defectum boni, virtutis rationem quasi excavemus, & exinaniamus; neque etiam, per excessum, reddere inaequalem conemur. Id. ib.

Omni ciborum sal salubre est condimentum, si mensura non desit; alioquin sine modò & ipsum perit; &, quod salierit, perdit: amarum enim nimietas, quod poterat condire mensura. Id. D. 1. Pasch.

§. II.

Discretio commendatur.

In campo, & frano, maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te. Pf. 31. 9. Hebr. in flagello, & frano. Frano utimur, ut praceps brutum coerceamus; flagello, ut ignavum excitemus. S. Petr. Dam. l. 6. ep. 26. in conventu spiritualium fratrum tunc discretio ordo congruè geritur, si moderatio Rectoris imitetur diligentiam equitis: ille siquidem calcantibus utitur, ut impellat; frano, ut reprimat. Id. ib.

Attingit à fine usq; ad finem fortiter; & disponit omnia suaviter. Sap. 8. 1. Rich. à S. Viçt. p. 2. in Pf. 44. à fine inchoationis usque ad finem consummationis. Tu fortiter inchoas, tepidè consummas. Cur hoc? nisi quia non disponis omnia suaviter; nec scis operari sapienter: incipis, curris, festinas, anhelus lassaris, deficis; non dicam ad finem, sed nec ad medium pertingis.

Quidquid cum discretione feceris, virtus est; quidquid sine discretione gesseris, vitium est. S. Isidor. l. 2. folioq. c. 16.

Est discretio non tam virtus, quàm quaedam moderatrix, & auriga virtutum, ordinatrixque affectuum, & morum doctrix. Tolle hanc, & virtus vitium erit. S. Bern. l. 49. in Cant.

Semper, quod mediocritatem custodit, amabile est; quod verò modum non servat, injucundum. S. Chryst. hom. 16. in acta.

Cùm nihil aliud sit virtus, quàm affectio ordinata, & moderata; ex intentione bona agitur, ut sit affectio ordinata; & per discretionem efficitur, ut fiat moderata. Rich. à S. Viçt. de arca myst. c. 23.

Optima inter virtutes noscitur esse discretio; quæ gradiens inter bonum, & malum; inter bonum, & bonum; inter malum, & malum; inter opinionem, & verum; inter voluptatem, & necessitatem; inter virtutem, & famam; inter competentia corpori, & spiritui: semper ad tutiora declinat, deviatque pejora. Sim. Cass. l. 7. c. 1.

Coram S. Dominico tripudiabat demon cantans: magis & minus! magis & minus! Cùm autem adjuratus ab eo esset, quid sibi hoc vellet? respondit: quòd, quidquid ipsi lucratur in hoc Mundo, totum fit per majus & minus: medium autem est, quod placet DEO, & displicet diabolo. S. Vinc. Ferr. l. 4. D. 4. Adv.

§. III.

Discretio spirituum.

Dentes suis sicut greges confarum. Cant. 4. 2. Dentes sunt discussiones discretionis; quibus meditationes spirituales, & cogitationes cordis, cernuntur, & comminuuntur, ac discernuntur: an puræ sint, & veraciter bonæ? an sint à Deo, vel à spiritu malo, vel a corde humano? Rich. à S. Viçt. l. 17. in Cant.

Nasus cum sicut curru Libani. Cant. 7. 4. Rectè per nasum discretio exprimitur, per quam virtutes eligimus, delicta reprobamus. Unde & in laude Sponsæ dicitur: *nasus tuus &c.* quia nimirum S. Ecclesia, quæ ex causis singulis tentamenta prodeant, per discretionem conspicit; & ventura vitiorum bella ex alto deprehendit. S. Greg. l. past. off. p. 1. cap. 11.

§. IV.

Indiscretio.

Domine, tu mihi levias pedes? non lavabis &c. Jo. 13. 6. 8. Domine, non tantum pedes meos, sed & manuum & caput. v. 9. Chrylost. in recusando vehemens Petrus, & in permittendo vehementior.

Plerum-

Plerumque virtus, cum indiscretè tenetur, amittitur; cum discretè intermittitur, retinetur. S. Greg. 28. mor. c. 6.

Ferunt in processione Crucem sine candelis accensis, qui ferunt Crucem poenitentiae sine discretionè. Stella de cont. van p. 3. c. 69.

Non vult DEUS, ut destruas corpus, sed vita: hodie currere, & cras fatigatum jacere, non est fructum facere, sed impedire. Hodie nihil, & cras nihil habere, non est paupertatem ama-

re, sed cupiditatem nutrire. Hodie necessaria respuere, & cras singularia velle; non est abstinentis, sed gulam irritantis. Hodie non velle comedere apposita, & cras de exiguo murmurare; non est iudicium animae abstinentis, sed monstri impatientis. Hodie tantum legere, & scribere, ut doleat caput; non est animum pascere, sed ad alia opera bona impotentem reddere. Id. ib.

TITULUS XIII. DIVITES.

§. I.

Figurae, & Symbola.

Divites querunt, & esurierunt. Pf. 33. 11. Hebr. *Leones*. Chald. *catuli leonum* eguer, & esurierunt.

Confringatur rota super cisternam. Eccl. 12. 7. Bene comparat Salomon vitam hominum rotam super cisternam: nam sicut, aliis urnis repletis alia vacua sunt; sic in Mundo, ut aliqui distent, alii debent fieri pauperes. Stella p. 2. cap. 88.

Venatio leonis onager in eremo; sic & pascuis divitum sunt pauperes. Eccl. 13. 23. Infidiatur quasi leo in spelunca. Pf. 9.

Sicut ignis, qui comburit Sylvam. Pf. 82. 15. Per Sylvam divites intelligimus. In sylva est copia arborum infructuosarum: sic in talibus copia divitiarum, quae infructuosae sunt. Hugo C. hic.

Lupus & agnus pascentur simul. II. 67. 25. Lupum vocat divitem, agnum verò pauperem. S. Chryf. tom. 6. serm. de inob. hom.

Aquila grandis plena plumis. Ezech. 17. 3. S. Greg. 31. mor. 19. Aquila est Nabuchodonosor prae multis divitiis plenus plumis. Al-drovandus Ornithol. c. 1. Plumae significant opes, quibus abundabat: nam plumae regum sunt opes. Sicut enim aquila sine plumis volare nequit; ita & principum dignitas omnis, nisi pecunia, quae belli nervus est, sulta; enervis, & robore carens, facile corrui. Cornelius hic.

Ululate quercus Basan. Zachar. 11. 2. Chald. *ululat. satrapae provinciarum* Quasi inter homines idem sit dives, quod inter arbores quercus: quippe quercus frugifera est, sed sibus alendis, non hominibus. Sic divites, instar quercus, canibus, & equis, alendis invigilant. Baeza t. 2. l. 10. c. 8. §. 3.

Filius (reguli) infirmabatur Capharnaum. Jo. 4. 46. S. Anton. f. 21. Trinit. *Capharnaum* interpretatur *ager pinguedinis*, vel *villa consolations*. Sim. Cass. l. 1. c. 18. amor ejus aegrotaverat in pinguedine Mundi. In abundantia temporalium rerum habitat vel quæsit, infirmatur hominum amor; qui, dum habet abundè, quod habendum est temperatè; ipsa intemperie est aegrotus. Pf. 72. 7. pro-

dit quasi ex adipe inquit. Sylveira hic q. 6.

Valles dicuntur homines divites; quia vallis est terra deliciofa, & pinguis. S. Vinc. Ferr. f. 1. ser 6. post Cineres.

§. II.

Divites sunt alieni à DEO, virtute &c.

Cain agricola. Gen. 4. 2. quia divites hujus Mundi terram, & carnem suam, colunt quasi DEUM. Hugo Card. hic.

In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis. Pf. 118. 14. Id est, delectatus sum ambulare in via testimoniorum tuorum, sicut delectantur avari in omni copia divitarum. Magnus sanè affectus, & rarus, apud homines; cum e contrario soleant plerique pro tenui luro contemnere omnia mandata DEI. Bellarminus hic.

Gloriam regni tui dicent. Pf. 144. 11. Qui crescere student potentia, & divitiis, & alios supergrediuntur; isti non magni, sed inflati sunt; non sunt succo pleni, sed vento distenti. Id. hic.

Rogabat illum quidam de Phariseis, ut manducaret eum illo. Luc. 7. 36. Hic adumbratur mundialium principum vanitas, quae se fallunt; non ipsi ad DEUM relictis suis ire cupientes, sed DEUM ad se vocantes; ut DEUS eorum assideat mensis, eorum conformetur affectibus, & voluptatibus. Baeza t. 2. l. 6. c. 6. §. 1.

Extollens vocem quaedam mulier. Luc. 11. 27. Confusio magna est, quod sapientes, & divites, omnes taceant; & quaedam muliercula, cujus nulla ratio habebatur, ipsa sola pro honore DEI respondeat. Quando fidei nostrae volumus testes adhibere, quaerimus homines honoratos, & praecipuos, qui inventi possunt. At verò DEI Filius consulto videtur gentem abiectionem quaerere, quae pro ejus honore respondeat. Ingredientem in Jerusalem pueri, & plebs, laudaverunt; in cruce latro, & hodie mulier quaedam. De pastoribus Bethlehemiticis Lucas 2. 20. *reversi sunt pastores glorificantes, & laudantes DEUM*; quod de Regibus non meminit Matthaeus. Plicatores eum per